

PRZEKSZTAŁCANIE SPÓŁEK OSOBOWYCH W SPÓŁKI KAPITAŁOWE

ze wzorami dokumentów

Katarzyna Siwiec

PORADNIK ZE SZKOLENIEM ONLINE

Wolters Kluwer

Materiały uzupełniające na stronie:
<https://www.profinfo.pl/materialy-dodatkowe>
dostępne do 31.12.2027 r.

Jeżeli w książce nie ma zdrapki
z kodem aktywacyjnym,
prosimy o kontakt
tel. +48 801 044 545

PRZEKSZTAŁCANIE SPÓŁEK OSOBOWYCH W SPÓŁKI KAPITAŁOWE

ze wzorami dokumentów

Katarzyna Siwiec

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2024

Stan prawny na 19 września 2024 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Katarzyna Gierłowska

Opracowanie redakcyjne
Agata Czuj

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8390-151-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
1. Podstawy prawne regulujące przekształcenia spółek	13
2. Istota i dopuszczalność przekształcenia w spółkę kapitałową	15
3. Wyłączenia przekształcenia.....	21
3.1. Rozpoczęty podział majątku likwidowanej spółki	22
3.2. Upadłość spółki.....	23
4. Procedura przekształcenia spółki osobowej	27
5. Plan przekształcenia	31
6. Uprawnienia wspólników w trakcie procedury przekształcenia spółki	39
7. Zawiadamianie wspólników.....	43
8. Przeglądanie dokumentów przez wspólników	47
9. Powzięcie uchwały w sprawie przekształcenia	51
10. Powołanie członków organów spółki przekształcanej	57
11. Wpis spółki przekształcanej i wykreślenie przekształcanej...	59
12. Ogłoszenie przekształcenia	61
13. Wpis do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych	63
14. Uproszczona procedura przekształcenia spółki jawnej	65

15. Przekształcenie spółki komandytowo-akcyjnej w spółkę akcyjną.....	69
16. Przekształcenie w spółkę akcyjną.....	73
17. Transgraniczne przekształcenie spółki komandytowo-akcyjnej	79
18. Zaskarżenie uchwały o przekształceniu spółki	85
19. Odpowiedzialność wspólników spółki przekształcanej.....	91
20. Skutki przekształcenia.....	97
21. Skutki w zakresie prawa cywilnego.....	101
22. Skutki w sferze procesowej	109
22.1. Postępowanie procesowe	109
22.2. Postępowanie nieprocesowe	110
22.3. Postępowanie klauzulowe	110
22.4. Postępowanie polubowne	111
22.5. Postępowanie egzekucyjne	112
23. Skutki w zakresie prawa pracy	115
24. Skutki na gruncie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego	121
25. Skutki w zakresie prawa administracyjnego.....	125
26. Skutki w zakresie prawa podatkowego	131
27. Przekształcenie spółki a NIP i REGON	139
28. Przekształcenie a kasa fiskalna	141
29. Przekształcenie a podatek dochodowy	143
30. Przekształcenie a podatek od towarów i usług	153
31. Przekształcenie a podatki związane z nieruchomościami.....	155
32. Przekształcenie spółki osobowej w kapitałową a podatek od czynności cywilnoprawnych	157
33. Zeznanie podatkowe.....	161
34. Niewypłacone zyski wypracowane przed przekształceniem spółki.....	163
35. Skutki przekształcenia na gruncie przepisów o rachunkowości	167
36. Kontynuacja członkostwa w spółce przekształcanej	171

37. Obowiązek podawania dawnej nazwy spółki przekształconej	177
38. Stosowanie do przekształcenia spółki przepisów dotyczących powstania spółki przekształconej	181
39. Odpowiedzialność za szkody spowodowane w trakcie przekształcenia	183
40. Wybrane wzory dokumentów wykorzystywanych w procesie przekształcenia spółki	187
 Zakończenie	 193
 Bibliografia	 195

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 2017/1132 – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z 14.06.2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz.Urz. UE L 169 z 30.06.2017 r., s. 46)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2023 r. poz. 1465 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.)
- k.p.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.)
- k.s.h. – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 18 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2024 r. poz. 935)
- pr. up. – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 794 ze zm.)
- u.KRS – ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 979)
- u.k.u.r. – ustawa z 11.04.2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 423)
- u.p.c.c. – ustawa z 9.09.2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 295)

u.p.l.	– ustawa z 30.10.2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 888)
u.p.o.l.	– ustawa z 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70 ze zm.)
u.p.p.p.	– ustawa z 1.03.2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2023 r. poz. 1124 ze zm.)
u.p.r.	– ustawa z 15.11.1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1176)
u.rach.	– ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.)
u.s.u.s.	– ustawa z 3.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.)
ustawa o CIT	– ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 2805 ze zm.)
ustawa o PIT	– ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 226 ze zm.)
ustawa o VAT	– ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2024 r. poz. 361)
u.z.f.ś.s.	– ustawa z 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 288)

Czasopisma

ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PS	– Przegląd Sądowy
Pr. Sp.	– Prawo Spółek

Inne

KIS	– Krajowa Informacja Skarbowa
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SN	– Sąd Najwyższy
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny

WSTĘP

W obecnej rzeczywistości gospodarczej, w której okoliczności faktyczne, a także uwarunkowania prawne oraz podatkowe potrafią zmieniać się dość dynamicznie, przedsiębiorcy nierzadko decydują się na zmianę formy prowadzonej przez nich działalności. Czasem pomaga im to zminimalizować ryzyko prowadzonej działalności, czasem zmieniająca się struktura udziałowa wręcz wymusza te zmiany. Innym razem intencją wspólników jest to, aby zabezpieczyć swój własny majątek czy też dostosować formę prowadzonej działalności do skali przedsiębiorstwa.

Niezależnie jednak od samych powodów tej decyzji, aby zachować ciągłość prowadzonej działalności, naturalnym wyborem staje się wówczas przekształcenie danego podmiotu w podmiot o innej formie prawnej. Mam tu na myśli konkretnie spółki prawa handlowego. Pozwala to zainteresowanym zaoszczędzić środki i czas, który musieliby ponieść na likwidację dotychczasowej spółki, gwarantuje zapewnienie ciągłości praw i obowiązków, a także na przykład posiadanych już zezwoleń administracyjnych. Gdyby bowiem ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie do systemu prawnego możliwości przekształcenia spółki handlowej, aby zmienić jej formę prawną, koniecznością stałoby się zlikwidowanie istniejącej spółki i dopiero w oparciu o majątek powstały po jej likwidacji tworzenie kolejnej spółki o innej formie prawnej.

Przekształcenie jest jedynym z procesów transformacyjnych dozwolonych przez obowiązujący Kodeks spółek handlowych. Oprócz przekształcenia ustawodawca zezwolił określonym podmiotom także na podział lub połączenie. Każdy z tych procesów różni się od siebie.

Przekształceniu, któremu poświęcona zostanie niniejsza publikacja, mogą ulec między innymi wszystkie spółki prawa handlowego, w tym wszystkie spółki osobowe, a zatem spółka jawna, partnerska, komandytowa i komandytowo-akcyjna. Wymienione spółki mogą ulec przekształceniu w spółki osobowe oraz w spółki kapitałowe, a więc spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, spółkę akcyjną i prostą spółkę akcyjną. Ponadto jedna ze spółek osobowych, tj. spółka komandytowo-akcyjna, może zostać przekształcona także w spółkę zagraniczną.

W poszczególnych rozdziałach zostaną omówione zasady rządzące właśnie procesem przekształcenia spółek, a precyzyjnie spółek osobowych w spółki kapitałowe. Przeanalizowane zostaną zarówno poszczególne etapy procesu przekształcenia, jak i prawno-podatkowe skutki takich przekształceń w podziale na poszczególne gałęzie prawa, przy czym w przypadku prawa podatkowego dodatkowo omówione zostaną skutki dotyczące poszczególnych rodzajów podatków.

Lektura ta pozwoli Państwu również posiąść wiedzę, w jaki sposób ustawodawca chroni interesy poszczególnych grup osób podczas procesu przekształcenia, a więc interesy wierzycieli, pracowników, wspólników, a także jak została ukształtowana odpowiedzialność wspólników spółki przekształcanej oraz innych osób biorących udział w procedurze przekształcenia. Z treści publikacji dowiedzą się Państwo ponadto, z jakimi czynnościami rachunkowymi wiąże się proces zmiany formy prawnej ze spółki osobowej na spółkę kapitałową.

1. PODSTAWY PRAWNE REGULUJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA SPÓŁEK

Przekształcenie spółek, wszystkich jej typów, uregulowane zostało w ustawie z 15.09.2001 r. – Kodeks spółek handlowych. Regulacje ustawy dotyczące procesu przekształcenia były kilka lat temu zmieniane mocą ustawy z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1655) ze skutkiem od dnia 1.03.2020 r.

Ogólnie rzecz biorąc, procesom transformacyjnym w spółkach poświęcony jest tytuł IV Kodeksu spółek handlowych „Łączenie, podział i przekształcanie spółek”. Dział III reguluje interesujący nas proces przekształcenia. Przekształcenie spółek osobowych w spółki kapitałowe jest regulowane zarówno przez grupę przepisów art. 551–570 k.s.h. zawartych w rozdziale 1 „Przepisy ogólne”, jak i przez przepisy szczególne zawarte w rozdziale 2 „Przekształcenie spółki osobowej w spółkę kapitałową” obejmującym przepisy art. 551–570 k.s.h.

Rozdział 4¹ oddział 2 „Transgraniczne przekształcenie spółki komandytowo-akcyjnej” zawierający przepisy art. 580¹⁸ i 580¹⁹ reguluje dodatkowo ten najnowszy sposób przekształcenia, przy czym pierwszy z przepisów odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów oddziału 1 oraz art. 574 k.s.h. Pomimo że spółka komandytowo-akcyjna nie jest w świetle polskiego prawa spółką kapitałową, w świetle dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z 14.06.2017 r. w sprawie nie-

których aspektów prawa spółek w zakresie zdolności transgranicznego przekształcenia jest ona traktowana analogicznie jak spółki kapitałowe.

Regulacje zawarte w Kodeksie spółek handlowych nie są jednak wyczerpujące; przepisy prawne dotyczące przekształceń znajdziemy bowiem także w innych aktach prawnych, na przykład w art. 93a o.p., a także w ustawach z zakresu prawa administracyjnego.

2. ISTOTA I DOPUSZCZALNOŚĆ PRZEKSZTAŁCENIA W SPÓŁKĘ KAPITAŁOWĄ

Przekształcenie spółki jest jednym z trzech procesów transformacyjnych, przy czym w stosunku do dwóch pozostałych, jakim jest podział spółek i ich połączenie, nie niesie za sobą aż tak wielu zmian. W wyniku przekształcenia spółki pozostaje w niej ten sam krąg właścicielski i ten sam majątek, zachowana zostaje ciągłość pomiędzy podmiotem przekształcanym a przekształconym. Zmianie podlega natomiast sposób zarządzania spółką, przechodząc z rąk jej wspólników w ręce zarządów spółek, ewentualnie rady dyrektorów, jeżeli doszło do przekształcenia spółki w prostą spółkę akcyjną z takim właśnie modelem jej zarządzania.

Można uznać, że przekształcenie to proces zmiany formy prawnej podmiotu podlegającego przekształceniu.

Jeżeli chodzi o samą możliwość przekształceń, to spółki prawa handlowego, w tym spółki osobowe, mają zdolność przekształceniową. Artykuł 551 § 1 k.s.h. stanowi, że spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, prosta spółka akcyjna oraz spółka akcyjna (spółka przekształcana) może być przekształcona w inną spółkę handlową (spółkę przekształconą). Poza tym w świetle § 1¹ tego przepisu zdolność przekształcenia się w spółkę zagraniczną mają też spółki kapitałowe

i spółka komandytowo-akcyjna. Konkludując, przekształceniu może być zatem poddany każdy typ osobowej spółki handlowej.

Nie można natomiast spółki osobowej przekształcić w inny niż spółka prawa handlowego podmiot typu spółdzielnia, fundacja czy stowarzyszenie. Nie można również przekształcić spółki w ten sam typ spółki, czyli przykładowo nie jest dopuszczalne przekształcenie spółki jawnej w inną spółkę jawną, spółki partnerskiej w inną spółkę partnerską itd. Dodatkowo w polskim systemie prawnym może dojść do przekształcenia spółki cywilnej oraz do przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę kapitałową, ale to pozostaje poza zakresem niniejszego opracowania.

O wyborze formy prawnej spółki przekształcanej decyduje co do zasady ten podmiot, tyle tylko, że jego wybór jest ograniczony cytowanym przepisem. Przekształcenie może nastąpić zarówno w spółkę osobową, jak i kapitałową. Ustawodawca nie narzucił wspólnikom, co do zasady, żadnej konkretnej formy prawnej spółki przekształcanej, ta ewentualnie mogłaby wynikać tylko z przepisów szczególnych. W praktyce wspólnicy spółki przekształcanej, w zależności od celu przekształcenia, potrzeb czy okoliczności faktycznych, decydują o szacie prawnej spółki po dniu przekształcenia.

Jeżeli chodzi o przekształcenie w spółkę zagraniczną, to jak już nadmieniałam, tylko jeden typ spółki osobowej ma zdolność przekształceniową. Mianowicie, wyłącznie spółka komandytowo-akcyjna może zostać przekształcona w spółkę zagraniczną mającą formę wymienioną w załączniku II do dyrektywy 2017/1132, podlegającą prawu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i mającą siedzibę statutową, zarząd główny lub główny zakład na terenie Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z jednoczesnym przeniesieniem co najmniej siedziby statutowej do tego państwa (przekształcenie transgraniczne).

Co istotne, ustawodawca w żaden sposób nie limituje liczby przekształceń danej spółki, w związku z tym możliwe jest wielokrotne przekształcenie tego samego podmiotu. Może być tak, że przekształcenie jest pro-

cesem samodzielnym, ale może też stanowić pewien wstęp do dalszego procesu restrukturyzacyjnego. Kodeks spółek handlowych wymaga, aby podmiot restrukturyzowany każdorazowo spełniał wymogi w tych przepisach mu stawiane i aby sam proces przekształcenia im odpowiadał, ale nie zakazuje już chociażby kolejnego przekształcenia podmiotu czy też najpierw jego przekształcenia, a następnie dalszego podziału czy połączenia spółki.

Niezależnie od wyboru formy prawnej spółki przekształconej, istotą przekształcenia spółki jest kontynuacja działalności podmiotu przekształconego z zachowaniem tożsamości przysługujących spółce praw i obowiązków cywilnych, administracyjnych czy pracowniczych. Co do zasady, jedyne, co się zmienia, to forma prawna spółki, w tym konkretnym interesującym nas przypadku ze spółki osobowej w wybraną spółkę kapitałową. W ślad za tezą wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 17.06.2021 r. (I SA/Rz 340/21)¹ można wskazać, że spółka przekształcona w istocie jest tym samym podmiotem co spółka przekształcana działającym jedynie w odmiennej formie prawnej, przy którym pozostają między innymi wszelkie prawa i obowiązki ze sfery cywilnoprawnej, administracyjnoprawnej, nie wyłączając praw członkowskich i pracowniczych.

W polskim porządku prawnym przekształcenie nie stanowi więc *successio universalis*. W przypadku przekształcenia spółek osobowych w spółki kapitałowe – na gruncie cywilnym, administracyjnym i organizacyjnym, z wyjątkiem prawa podatkowego – mamy do czynienia z kontynuacją praw i obowiązków, a nie sukcesją. Tym samym przekształcenie nie skutkuje powstaniem następstwa prawnego spółki przekształconej przy utracie bytu prawnego spółki przekształcanej. Nie mamy bowiem w wyniku takiej transformacji spółki w ogóle poprzednika prawnego, mamy tę samą spółkę, ale działającą już w innej formie.

Przekształcenie spółki handlowej w inną spółkę polega na modyfikacji formy ustrojowej (typu) spółki bez zmiany przedmiotu jej działalności, sposobu jej prowadzenia, a także co do zasady większości wspólników

¹ LEX nr 3196472.

(w spółce osobowej wszystkich wspólników). Zarówno przed, jak i po przekształceniu spółki mamy do czynienia z tym samym podmiotem, który jedynie zmienia swą formę („szatę”) prawną. Istnieje zatem tożsamość podmiotu przekształcanego i przekształconego². W doktrynie wskazuje się, że po przekształceniu spółki handlowej w inną spółkę mamy do czynienia zatem ze spółką „tą samą, ale nie taką samą”³.

Nieco inaczej ujmuje skutki przekształcenia w ogólności, w tym spółek osobowych, prawo podatkowe. Mianowicie, art. 93a § 1 pkt 1 o.p. stanowi o sukcesji podatkowej spółki przekształconej. Zgodnie z przywołanym przepisem osoba prawna zawiązana (powstała) w wyniku przekształcenia spółki niemającej osobowości prawnej wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki przekształcanej spółki.

Już w tym miejscu zasygnalizuję pewną komplikację w odniesieniu do podatków dochodowych. Co prawda w przypadku przekształcenia spółki osobowej w spółkę kapitałową ta druga wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki tej pierwszej, ale trzeba też mieć na uwadze, że status obu typów spółek na gruncie podatku dochodowego bywa różny. Po pierwsze, możemy mieć do czynienia z dwoma podatkami dochodowymi, tj. podatkiem dochodowym od osób fizycznych w przypadku spółki osobowej i podatkiem dochodowym od osób prawnych w przypadku spółki kapitałowej i niektórych spółek osobowych (komandytowych, komandytowo-akcyjnych i niektórych spółek jawnych). Po drugie, w przypadku spółek osobowych podatnikami mogą być wspólnicy, zaś w przypadku spółek kapitałowych podatnikami zawsze są same spółki. W tym zakresie mamy więc pewien wyjątek od zasady pełnej sukcesji, bowiem nie przechodzą na spółkę kapitałową te prawa i obowiązki, które nie są związane z reżimem prawnym, którym ta osoba prawna podlega, jak to ma miejsce właśnie w przypadku podatku dochodowego.

² Zob. uzasadnienie wyroku SA w Łodzi z 11.10.2012 r., I ACa 620/12, LEX nr 1254375, i powołana tam literatura.

³ Tak np. M. Rodzyński, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2005, s. 976.

Podsumowując, w przypadku przekształcenia spółki w inną spółkę prawa handlowego w zakresie praw i obowiązków cywilnoprawnych obowiązuje zasada kontynuacji, zaś na gruncie przepisów prawa podatkowego mamy do czynienia z sukcesją. W tym drugim przypadku spółka kapitałowa ukonstytuowana poprzez przekształcenie spółki osobowej jako następcą prawny spółki osobowej wstępuje w prawa i obowiązki podatkowe. Szerzej będzie o tym mowa w dalszej części niniejszego opracowania poświęconej skutkom przekształceń na gruncie podatkowym.

Jeżeli chodzi o skutki majątkowe procesu przekształcenia, można to skonkludować w ten sposób, że w wyniku przekształcenia majątek spółki osobowej staje się majątkiem spółki kapitałowej powstałej w wyniku przekształcenia.

W myśl art. 552 k.s.h. spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru (dzień przekształcenia). Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla spółkę przekształcaną. Takie ujęcie tej kwestii uzasadnia wniosek, że wpis spółki przekształconej ma charakter konstytutywny w zakresie zmiany formy prawnej, zaś wykreślenie spółki, które, co istotne, następuje z urzędu, ma charakter jedynie porządkowy, z którym nie wiążą się żadne skutki dla procesu przekształcenia, te następują bowiem z dniem przekształcenia, czyli dokonania przez sąd wpisu spółki przekształconej do rejestru, z tym dniem dokonuje się bowiem zmiana formy prawnej ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Istotą kontynuacji działalności spółki osobowej w formie spółki kapitałowej jest to, że jak już wyżej wspomniałam, spółka przekształcona jest podmiotem tych samych praw i obowiązków, jakie przysługiwały spółce przekształcanej. Pozostawanie podmiotem praw i obowiązków oznacza, że spółka kapitałowa nie musi aneksować zawartych przez spółkę osobową umów, kontynuuje te umowy bowiem na dotychczasowych zasadach.

Zasada ta nie doznaje wyjątków w sferze prawa prywatnego, ale te mogą pojawić się w sferze prawa publicznego. Jak stanowi bowiem art. 553 § 2 k.s.h., spółka przekształcona pozostaje podmiotem w szczególności

zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane spółce przed jej przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej. Przykładem mogą być licencje na wykonywanie transportu drogowego, które nie podlegają automatycznemu przenoszeniu na spółkę przekształconą, a są przenoszone w drodze decyzji administracyjnej⁴.

Kolejną ważną kwestią jest kontynuacja w sferze personalnej, bowiem wspólnicy spółki przekształcanej stają się z dniem przekształcenia wspólnikami spółki przekształconej. Wspólnicy ci stają się właścicielami udziałów w przekształconej spółce kapitałowej bez konieczności składania jakichś specjalnych oświadczeń. Można ująć to też w taki sposób, że w wyniku przekształcenia spółki wygasa stosunek członkostwa wspólników w spółce osobowej, a powstaje w to miejsce stosunek członkostwa w spółce kapitałowej. W literaturze podkreśla się przy tym, że nie jest możliwe pojawienie się w związku z przekształceniem nowych wspólników, bo powodowałoby to „rozwodnienie” dotychczasowych wspólników w spółce⁵.

Jak nadmieniałam wyżej, spółka przekształcana staje się spółką przekształconą z chwilą wpisu spółki przekształconej do rejestru, a zatem przeprowadzenie wszystkich czynności składających się na elementy procedury przekształceniowej, niezwiązane wpisem do rejestru, nie skutkuje przekształceniem.

W tym kontekście należy dodatkowo zwrócić uwagę na bardzo ważny aspekt przekształcenia spółki osobowej w spółkę kapitałową, tj. powstanie osobowości prawnej spółki z dniem wpisu do rejestru. Przed dniem wpisu spółka przekształcana – spółka osobowa osobowości tej nie miała.

⁴ Zob. wyrok NSA z 27.10.2015 r., II GSK 1996/14, LEX nr 2093243.

⁵ W. Bokina [w:] *Kodeks spółek handlowych. Krajowe i transgraniczne transformacje podmiotów spółek prawa handlowego*. Nowelizacja z 16.08.2023, red. R. Adamus, B. Groele, Warszawa 2024, s. 497 i powołana tam literatura.